

กฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย
พ.ศ. 2555

1. สถานที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างเบา คือ สถานที่ซึ่งมีวัตถุซึ่งไม่ติดไฟเป็นส่วนใหญ่ หรือมีวัตถุติดไฟได้ในปริมาณน้อย หรือมีวัตถุไวไฟในปริมาณน้อยที่เก็บไว้ในภาชนะปิดสนิท
2. สถานที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างปานกลาง คือ สถานที่ซึ่งมีวัตถุติดไฟได้หรือวัตถุไวไฟปริมาณไม่มาก
3. สถานที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างร้ายแรง คือ สถานที่ซึ่งมีวัตถุติดไฟได้หรือวัตถุไวไฟปริมาณมาก
4. จัดทำป้ายข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการดับเพลิงและการอพยพหนีไฟ และปิดประกาศให้เห็นชัดเจน
5. สถานประกอบการกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ให้จัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประกอบด้วย การตรวจตรา การอบรม การรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ และการบรรเทาทุกข์ โดยจัดเก็บแผนดังกล่าวให้สามารถตรวจสอบได้
6. ถ้าในอาคารมีสถานประกอบการหลายแห่งตั้งอยู่รวมกัน ให้นายจ้างของทุกสถานประกอบการมีหน้าที่ร่วมกันในการจัดให้มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย รวมทั้งแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย
7. จัดให้มีเส้นทางหนีไฟทุกชั้นของอาคารอย่างน้อยชั้นละ 2 เส้นทาง ซึ่งสามารถอพยพลูกจ้างทั้งหมดภายในไม่เกิน 5 นาที
8. ประตูทางหนีไฟต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ ไม่มีธรณีประตูหรือขอบกั้น และเป็นชนิดที่เปิดออกไปตามทิศทางของการหนีไฟ โดยบานประตูต้องติดอุปกรณ์ที่บังคับให้บานประตูปิดได้เอง ห้ามใช้ประตูเลื่อน ประตูม้วน หรือประตูหมุน และห้ามปิดตาย ใส่กลอน กุญแจ หรือล๊ামโซ่
9. สถานประกอบการที่มีอาคารตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป หรือมีพื้นที่ประกอบการตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป ต้องจัดให้มีระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ทุกชั้นของอาคาร
10. อุปกรณ์แจ้งเหตุเพลิงไหม้ต้องเห็นได้ชัดเจน เข้าถึงได้ง่าย หรืออยู่ในเส้นทางหนีไฟ โดยติดตั้งห่างจากจุดที่ลูกจ้างทำงานไม่เกิน 30 เมตร
11. จัดให้มีแสงสว่างอย่างเพียงพอสำหรับเส้นทางหนีไฟ รวมทั้งจัดให้มีแหล่งจ่ายไฟฟ้าสำรองที่สามารถจ่ายไฟฟ้าเพื่อการอพยพหนีไฟและสำหรับใช้กับอุปกรณ์ดับเพลิงขั้นต้นหรืออุปกรณ์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง
12. ป้ายบอกทางหนีไฟต้องมีขนาดตัวหนังสือสูงไม่น้อยกว่า 15 เซนติเมตร และเห็นได้ชัดเจน ต้องมีแสงสว่างในตัวเองหรือใช้ไฟส่องให้เห็นได้ชัดเจนตลอดเวลา โดยสีที่ใช้ต้องไม่กลมกลืนไปกับของตกแต่งอื่นๆ หรืออาจใช้เป็นรูปภาพบอกทางหนีไฟตามมาตรฐานของสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย
13. จัดให้มีระบบน้ำดับเพลิงและอุปกรณ์ประกอบที่ใช้ในการดับเพลิงขั้นต้นได้อย่างเพียงพอในทุกส่วนของอาคาร
14. ระบบการส่งน้ำ ที่เก็บกักน้ำ เครื่องสูบน้ำดับเพลิง และการติดตั้งจะต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองจากวิศวกร และต้องมีการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายจากเพลิงไหม้ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่น

15. ในกรณีที่ไม่มีท่อน้ำดับเพลิงของทางราชการหรือมีแต่มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ให้จัดเตรียมน้ำสำรองในปริมาณดังนี้
- พื้นที่อาคารไม่เกิน 250 ตารางเมตร ต้องมีปริมาณน้ำสำรอง 9000 ลิตร
 - พื้นที่อาคาร 250 - 499 ตารางเมตร ต้องมีปริมาณน้ำสำรอง 15000 ลิตร
 - พื้นที่อาคาร 500 - 999 ตารางเมตร ต้องมีปริมาณน้ำสำรอง 27000 ลิตร
 - พื้นที่อาคารตั้งแต่ 1000 ตารางเมตร ต้องมีปริมาณน้ำสำรอง 36000 ลิตร

ถ้านายจ้างมีอาคารหลายหลังตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันอาจเตรียมน้ำสำรองในปริมาณที่ใช้กับอาคารที่มีพื้นที่มากที่สุด

16. ข้อต่อและสายน้ำดับเพลิงต้องเป็นระบบเดียวกับหน่วยดับเพลิงของทางราชการส่วนท้องถิ่น หรือมีอุปกรณ์ช่วยสวม
17. สายส่งน้ำดับเพลิงต้องมีความยาวหรือต่อกันให้มีความยาวเพียงพอที่จะควบคุมบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้
18. ถังดับเพลิงต้องมีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แสดงว่าเป็นชนิดใด ใช้ดับเพลิงประเภทใด โดยเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์นั้นต้องมีขนาดที่มองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร
19. ห้ามใช้ถังดับเพลิงที่อาจเกิดไอระเหยของสารพิษ เช่น คาร์บอนเตตระคลอไรด์
20. ถังดับเพลิงที่ใช้ดับเพลิงประเภท A ต้องมีระยะเข้าถึงไม่เกิน 22.5 เมตร
21. ถังดับเพลิงที่ใช้ดับเพลิงประเภท C ในการติดตั้งให้พิจารณาจากเชื้อเพลิงว่าเป็นประเภท A หรือ B แล้วติดตั้งตามหลักเกณฑ์ของเชื้อเพลิงประเภทนั้นๆ
22. ถังดับเพลิงที่ใช้ดับเพลิงประเภท D ต้องมีระยะเข้าถึงไม่เกิน 23 เมตร
23. ต้องมีการจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดและวิธีใช้เป็นภาษาไทยติดไว้ที่ตัวถังหรือบริเวณที่ติดตั้ง
24. ทำการตรวจสอบถังดับเพลิงให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีไม่น้อยกว่า 6 เดือนต่อครั้ง พร้อมติดป้ายแสดงผลการตรวจสอบและวันที่ทำการตรวจสอบ และเก็บผลการตรวจสอบให้สามารถตรวจสอบได้
25. มีการซ่อมบำรุงและเปลี่ยนถ่ายสารดับเพลิงตามข้อกำหนดของผู้ผลิต
26. ต้องเปิดวาล์วประจันที่ควบคุมระบบจ่ายน้ำหรือสารดับเพลิงของระบบดับเพลิงอัตโนมัติอยู่ตลอดเวลา และจัดให้มีผู้ควบคุมให้ใช้งานได้ตลอดเวลา
27. ต้องติดตั้งสัญญาณเพื่อเตือนภัยในขณะที่ระบบดับเพลิงอัตโนมัติกำลังทำงาน และต้องไม่มีสิ่งกีดขวางทางน้ำหรือสารดับเพลิงจากหัวฉีดโดยรอบ
28. สถานที่ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างเบาอาจจัดให้มีถังดับเพลิงอย่างเดียวก็น่าได้ แต่สถานที่ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างปานกลางและร้ายแรงต้องจัดให้มีระบบน้ำดับเพลิงและถังดับเพลิง
29. ต้องมีการดูแลรักษาและตรวจสอบอุปกรณ์ดับเพลิงให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีไม่น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง พร้อมติดป้ายแสดงผลการตรวจสอบและวันที่ทำการตรวจสอบไว้ที่อุปกรณ์ดังกล่าว และเก็บผลไว้ให้สามารถตรวจสอบได้

30. สถานที่ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างปานกลางหรือร้ายแรงต้องจัดให้มีลูกจ้ำงเพื่อทำหน้าที่ดับเพลิงประจำอยู่ตลอดเวลาที่มีการทำงาน จัดหาอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลสำหรับใช้ในการดับเพลิงและฝึกซ้อมดับเพลิงให้เพียงพอกับจำนวนลูกจ้ำงที่ทำหน้าที่ดับเพลิงและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้
31. ให้นำยั้งป้องกันอัคคีภัยจากแหล่งความร้อนดังต่อไปนี้
 - กระแสไฟฟ้าลัดวงจร
 - เขม่าไฟจากเครื่องยนต์หรือปล่องไฟ
 - การแผ่รังสี การนำความร้อน หรือการพาความร้อนจากแหล่งกำเนิดความร้อนไปยังวัตถุที่สามารถติดไฟได้ง่าย
 - ประกายไฟหรือความร้อนจากการเสียดสีหรือเสียดทานของเครื่องมือหรือเครื่องจักร
 - การสะสมไฟฟ้าสถิต ป้องกันโดยการต่อสายดินกับภาชนะบรรจุหรือท่อ
 - ประกายไฟหรือความร้อนจากการเชื่อมหรือตัดโลหะ
 - การสะสมความร้อนของปล่องระบายควัน โดยต้องไม่ติดตั้งปล่องระบายควันกับส่วนของอาคารที่สร้างด้วยวัสดุติดไฟง่าย หุ้มปล่องระบายควันด้วยฉนวนโดยอุณหภูมิผิวด้านนอกของฉนวนต้องไม่สูงเกิน 50 °C
32. ในกรณีที่เกี่ยวข้องก๊าซไวภายนอกอาคารต้องเก็บไว้ในที่โล่งที่มีการป้องกันไม่ให้มีอุณหภูมิสูงกว่าที่ผู้ผลิตกำหนด
33. ในกรณีที่เกี่ยวข้องก๊าซไวภายในอาคารต้องแยกเก็บไว้ในห้องที่มีผนังทนไฟและมีการระบายอากาศที่ดี มีระบบตรวจจับก๊าซอัตโนมัติ ปริมาณเก็บรวมกันแต่ละแห่งต้องไม่เกิน 2000 ลิตร โดยแต่ละแห่งต้องห่างไม่น้อยกว่า 20 เมตร
34. มีไซ้หรือวัตถุอื่นรัดถึงก๊าซกันลัมและติดตั้งฝาครอบหุ้มถังเพื่อความปลอดภัย
35. การเก็บถ่านหินในที่โล่งแจ้งต้องพรมน้ำให้เปียกชื้นอยู่ตลอดเวลาและอัดทับให้แน่นเพื่อป้องกันการลุกไหม้เอง และห้ามกองไว้สูงเกิน 3 เมตร
36. ถ่านหินที่บดแล้วหรือที่เป็นชนิดผงหากมีอุณหภูมิสูงกว่า 65 °C ต้องทำให้เย็นก่อนนำไปเก็บในถังหรือภาชนะทนไฟ
37. การเก็บวัตถุที่ติดไฟได้ง่าย เช่น ไม้ ขนสัตว์ ฟาง โฟม ฟองน้ำ หรืออื่นๆ ต้องเก็บแยกไว้ในอาคารหรือเก็บในห้องทนไฟซึ่งหลังคาต้องไม่โปร่งแสง ถ้ามีจำนวนน้อยอาจเก็บไว้ในภาชนะทนไฟหรือถังโลหะที่มีฝาปิด
38. เก็บทำความสะอาดของเสียที่ติดไฟได้ไม่น้อยกว่าวันละ 1 ครั้ง ถ้าเป็นงานกะต้องไม่น้อยกว่ากะละ 1 ครั้ง
39. วัตถุระเบิดหรือวัตถุไวไฟต้องเก็บทำความสะอาดทันทีหลังเสร็จงาน
40. ของเสียที่ติดไฟได้ง่ายต้องเก็บรวบรวมไว้ในภาชนะปิดที่เป็นโลหะ แล้วนำออกจากบริเวณที่ลูกจ้ำงทำงานไปกำจัด หากยังไม่กำจัดให้นำไปเก็บไว้ในห้องทนไฟ และต้องนำไปกำจัดอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
41. ในการกำจัดของเสียที่ติดไฟได้ง่ายโดยการเผาให้เผาในเตาเผาที่ออกแบบโดยเฉพาะหรือเผาในที่โล่งแจ้งโดยให้ห่างจากบริเวณที่ลูกจ้ำงทำงานและอยู่ใต้ลม
42. จัดให้ลูกจ้ำงที่ทำหน้าที่เผากำจัดของเสียสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

43. แก้วถ่านที่เหลือจากการเผาของเสียที่ติดไฟได้ง่ายต้องเก็บไว้ในภาชนะที่ปิดมิดชิดหรือสถานที่ที่ปลอดภัยหรือนำไปฝัง
44. อาคารที่มีวัตถุไวไฟหรือวัตถุระเบิด สิ่งก่อสร้างที่มีความสูง ปล่องควัน หอคอย เสาธง แทงก์น้ำหรือสารเคมี ต้องจัดให้มีระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่า เว้นแต่อยู่ในรัศมีการป้องกันฟ้าผ่าของอาคารอื่น
45. จัดให้มีมาตรการป้องกันผลกระทบจากฟ้าผ่าเข้าสู่ระบบไฟฟ้าของอาคาร
46. สถานประกอบการที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างร้ายแรงหรือปานกลางต้องจัดให้มีการบริหารงานโดยกลุ่มปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและระงับอัคคีภัย และมีผู้อำนวยการระงับอัคคีภัยประจำตลอดเวลาทำงาน
47. จัดให้มีผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย การใช้อุปกรณ์ต่างๆในการดับเพลิง การปฐมพยาบาล และการช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน
48. จัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นร้อยละ 40 ของแต่ละพื้นที่
49. ต้องมีการฝึกซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟตามแผนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยก่อนซ้อมไม่น้อยกว่า 30 วัน ต้องส่งแผนการฝึกซ้อมและรายละเอียดต่างๆต่ออธิบดี
50. จัดทำรายงานผลการฝึกซ้อมดับเพลิงและการอพยพหนีไฟยื่นต่ออธิบดีภายใน 30 วัน นับแต่เสร็จสิ้นการฝึกซ้อม

ผู้สรุป

นายธนวัฒน์ แยมดี

นักวิชาการความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม

ศูนย์เทคโนโลยีความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม